

SELETUSKIRI

maeluministri määruse “Põllumajandusministri 13. märtsi 2015. a määruse nr 25 “Maapiirkonnas majandustegevuse mitmekesistamise investeeringutoetuse andmise ja kasutamise tingimused ning kord” muutmise” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maeluministri määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 67 lõike 2 ja § 82 lõike 3 alusel ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548) artikli 10 lõike 2 alusel heaks kiidetud “Eesti maaelu arengukava 2014–2020” (edaspidi *arengukava*) meetme 6 “Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng” tegevuse liigi 6.4 “Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas” (edaspidi *meede 6.4*) paremaks rakendamiseks.

Meetme 6.4 üldeesmärgiks on maapiirkonnas (eelkõige keskustest eemalejäävates piirkondades) püsiva majandusliku baasi ning sobivate ja atraktiivsete töökohtade loomise soodustamiseks maaettevõtluse mitmekesistamine ja arendamine. Meetme 6.4 spetsiifilisteks eesmärkideks on põllumajandusettevõtja tegevuse mitmekesistamine mittepõllumajandusliku tegevuse suunas ning muu maaettevõtja mittepõllumajandusliku tegevuse arendamine ja mitmekesistamine.

Põllumajandusministri 13. märtsi 2015. a määruse nr 25 “Maapiirkonnas majandustegevuse mitmekesistamise investeeringutoetuse andmise ja kasutamise tingimused ning kord” (edaspidi *määrus nr 25*) muutmise määrusega (edaspidi *määrus*) **laiendatakse toetuse saajate sihtgrupp**, andes võimaluse toetust taotleda ka riigi enamusotsustusõigusega hõlmatud äriühingutel, mittetulundusühingutel või sihtasutustel, kes tegelevad põllumajandusliku tegevusega (edaspidi *avaliku sektori põllumajandusettevõtja*).

Lisaks mainitud muudatusele **täiendatakse taotluse hindamiskriteeriume** kolme uue kriteeriumiga. Eelistuse saavad edaspidi taotlejad, kes loovad sotsiaalmajanduslikku lisandväärtust läbi kultuuripärandi näitamise. Põllumajandustootja puhul lisatakse eelistus taotlejatele, kes tegelevad ohustatud tõugu loomade kasvatamisega ja kes loovad sotsiaalmajanduslikku lisandväärtust läbi kultuuripärandi säilitamise. Kehtivate hindamiskriteeriumite põhimõtteid ei muudeta.

Eelnõuga **suurendatakse ka ühele taotlejale antava toetuse maksimaalset suurust ja toetuse määra**. Toetust enam kui 150 000 eurot on võimalik taotleda vaid nendel avaliku sektori põllumajandusettevõtjatel, kes ületavad vastava hindepunktide lävendi (67% maksimumpunktidest).

Meetme 6.4 **sihtgrupi laiendamise eesmärk** on võimaldada ka avaliku sektori põllumajandusettevõtjatel mitmekesistada oma tegevust mittepõllumajandusliku tegevuse suunas. Riiklikult on oluline, et kultuuripärandi säilitamine oleks kestlik ja pidev protsess.

Tulenevalt meetme 6.4 eesmärgist on eelistatud eeskätt põllu- ja maamajandusliku kultuuripärandi säilitamine ja näitamine. Lisaks soovime sihtgrupi laiendamise ja antud sihtgrupile võimaldatud suurema maksimaalse toetuse summaga luua eeldused, et toetust saanud avaliku sektori põllumajandusettevõtja tegevuse tulemusena tekivad olulised turismiühikud, mis elavdavad vastava piirkonna või valdkonna majandustegevust ning soodustavad töökohtade loomist. Avaliku sektori põllumajandusettevõtja investering peaks soodustama vastava valdkonna arengut tervikuna. Eeldame, et toetust saanud avaliku sektori põllumajandusettevõtja tegevuse tulemusena muutub vastav piirkond majanduslikult atraktiivsemaks, mis soodustab täiendavate investeeringute tulekut piirkonda, avaliku sektori põllumajandusettevõtja ja piirkonna või asjakohase sektori ettevõtjate majandustegevuse lõimumist. Muudatus annab täiendava võimaluse tagada maapiirkonnas püsiva majandusliku baasi olemasolu.

Enamik eelnõuga tehtavatest muudatustest on seotud toetuse saajate sihtgrupi laiendamisega. Määruse muudatusega ei muudeta kehtiva määruse alusel toetuse saajate sihtgruppi kuuluvate ettevõtjate toetuse taotlemise ja toetuse saamisega kaasnevaid nõudeid ning kohustusi (välja arvatud lisanduvad hindamiskriteeriumid).

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Maaeluministeriumi maaelu arengu osakonna maaettevõtluse büroo juhataja Elar Neito (625 6131, elar.neito@agri.ee) ja riigiabi puudutavates küsimustes maaelu arengu osakonna nõunik Kai Kalmann (625 6136, kai.kalmann@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule on teinud Maaeluministeriumi õigusosakonna nõunik Jaana Lepik (625 6202, jaana.lepik@agri.ee). Eelnõu keeleteimetaja on Maaeluministeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Põllumajandusministri 13. märtsi 2015. a määrust nr 25 “Maapiirkonnas majandustegevuse mitmekesistamise investeeringutoetuse andmise ja kasutamise tingimused ning kord” muudetakse alljärgnevalt.

Eelnõu punktis 1 oleva muudatusega laiendatakse meetme 6.4 sihtgruppi. Kui seni said meetme 6.4 raames toetust taotleda nõuetele vastavad ettevõtjad, siis edaspidi on võimalik toetust taotleda ka avaliku sektori põllumajandusettevõtjatel. Riigi enamusotsustusõigusega hõlmatud isikute sihtgruppi lisamisega soovime võimalda investeeringute tegemist, mis on oma olemuselt pika perspektiiviga (eelduslikult aastakümneteks) ning mille raames täidetakse avalikust huvist tulenevaid ülesandeid (tegeletakse kultuuripärandi säilitamise ja näitamise). Riik omab sihtasutus ja mittetulundusühingu üle enamusotsustusõigust, kui riik määrab vähemalt poole nimetatud ühingu juhatuse või sihtasutuse nõukogu liikmetest. Nõukogu liikmete arvaks loetakse sihtasutuse põhikirjas olev nõukogu liikmete arv või kui taotluse esitamise ajal on tegelik nõukogu liikmete arv suurem, siis tegelik nõukogu liikmete arv. Näide: sihtasutuse põhikirja alusel on sihtasutuse nõukogu 2 – 5 liikmeline. Põhikirja alusel määrab kuni 2 liiget riik. Taotluse esitamise ajal on sihtasutusel 3 nõukogu liiget, kellest 2 on riigi poolt määratud. Kuna sihtasutuse nõukogu tegelik liikmete arv on suurem kui põhikirjas olev liikmete arv, siis loetakse nõukogu liikmete arvaks 3. Eelnevast tulenevalt on antud näites toodud taotleja toetuskõlbulik, kuna sihtasutuse kolmest nõukogu liikmest määrab riik kaks ehk 66,7%, mis on enam kui 50%.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608–670), artikli 4 lõike 1 punkti c tähenduses on põllumajandusliku tegevusega tegelemine põllumajandustoodete tootmine või põllumajandusmaa hoidmine heas põllumajanduslikus korras.

Eelnõu punktides 2–8 ja 14–18 sätestatud muudatustega tagatakse ja täpsustatakse millistele nõuetele peab toetuse taotlemisel vastama ning millist teavet ja dokumente peab avaliku sektori põllumajandusettevõtja toetuse taotlemisel esitama. Kuna avaliku sektori põllumajandusettevõtjal ei ole senise tegevusaja nõuet, siis avaliku sektori põllumajandusettevõtja puhul ei pruugi alati olla võimalik vaadelda tema varasemat majandustegevust iseloomustavaid näitajaid. Erasektori ettevõtjatel on kehtivas määruuses seatud senise tegevusaja nõue, et tagada toetuse andmine tegevatele, jätkusuutlikele ning kestlikele ettevõtjatele. Avaliku sektori põllumajandusettevõtjatele ei ole seatud senise tegevusaja nõuet, kuna avalikus sektoris on uue juriidilise isiku loomine võrreldes erasektoriga pikem protsess, mis tagab, et nimetatud isiku tegevus, sh majandustegevus, on üldjuhul enam läbimõeldud ning kavandatud kestma. Eeskätt on see eeldatav juhul kui avaliku sektori põllumajandusettevõtja tegevus on seotud kultuuripärandi säilitamisega.

Eelnõu punktides 3 ja 4 sätestatud muudatuste kohaselt peab avaliku sektori põllumajandusettevõtja vastama toetuse taotlemisel ka järgmistele jätkusuutlikkuse nõuetele:

- kui taotleja on varem saanud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest, mis on kuulunud tagasimaksmisele, peab tagasimaksmisele kuulunud summa olema tagasi makstud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasutud ettenähtud summas;
- kuna avaliku sektori põllumajandusettevõtjale antav abi on riigiabi komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78), (muudetud komisjoni määrusega (EL) 2017/1084 (ELT L 156, 20.06.2017, lk 1–18), (edaspidi *komisjoni määrus nr 651/2014*) alusel, siis tuleb järgida ka vastava määruse artikli 1 lõike 4 punktis a sätestatud, mille kohaselt ei tohi komisjoni määruse nr 651/2014 alusel antavat riigiabi anda ettevõtjale, kellele komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abitagasimaksmiseks, välja arvatud juhul, kui tegemist on riigiabiga, millega korvatakse teatavate loodusõnnetuste tekitatud kahju;
- avaliku sektori põllumajandusettevõtja ei tohi olla raskustes olev ettevõtja komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punkti 18 tähenduses.

Vastavalt komisjoni määruse nr 651/2014 artikli 2 punktile 18 on raskustes olev ettevõtja see, kellel on vähemalt üks järgmistest tunnustest:

- kui on tegemist piiratud vastutusega äriühinguga (v.a VKE, mis on eksisteerinud vähem kui kolm aastat, või riskifinantseerimisabi puhul VKE, millel on kulunud vähem kui 7 aastat esmamüügist, mis kvalifitseerub riskifinantseerimisinvesteeringu saamiseks pärast valitud finantsvahendaja hoolsuskohustuse menetlust), kes on akumulieeritud kahjumi tõttu kaotanud üle poole oma märgitud osa- või aktsiakapitalist. Nii on see juhul, kui akumulieeritud kahjumi mahaarvamine reservidest (ning kõikidest muudest elementidest, mida üldiselt peetakse äriühingu omavahendite osaks) annab negatiivse kogusumma, mis ületab poolt märgitud aktsiakapitalist. Käesoleva sätte tähenduses osutab “piiratud vastutusega äriühing” eelkõige sellistele äriühingu liikidele, mida on

nimetatud direktiivi 2013/34/EL (1) I lisas, ning “aktsiakapital” hõlmab vajaduse korral mis tahes ülekursi.;

- kui on tegemist äriühinguga, kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatult vastutus ettevõtte võlgade eest (v.a VKE, mis on eksisteerinud vähem kui kolm aastat, või riskifinantseerimisabi puhul VKE, millel on kulunud vähem kui 7 aastat esmamüügist, mis kvalifitseerub riskifinantseerimisinvesteeringu saamiseks pärast valitud finantsvahendaja hoolsuskohustuse menetlust), ja kes on akumulieritud kahjumi tõttu kaotanud üle poole oma raamatupidamises näidatud kapitalist. Käesoleva sätte tähenduses osutab “äriühing, kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatult vastutus ettevõtte võlgade eest” eelkõige sellistele ettevõtete liikidele, mida on nimetatud direktiivi 2013/34/EL II lisas.;
- kui asjaomase ettevõtja suhtes on võlausaldajate soovil algatatud kõiki võlakohustusi hõlmav maksejõuetusmenetlus või ettevõtja vastab siseriikliku õiguse kohaselt kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamise kriteeriumidele;
- kui ettevõtja on saanud päästmisabi ja ei ole laenu veel tagasi maksnud või garantiid lõpetanud, või on saanud ümberkorraldusabi ning ettevõtja suhtes kohaldatakse jätkuvalt ümberkorralduskava;
- ettevõtja puhul, mis ei ole VKE, kui viimase kahe aasta jooksul:
 - ettevõtja arvestuslik finantsvõimendus on olnud suurem kui 7,5 ja
 - ettevõtte EBITDA suhe intressimaksете kattevarasse on olnud alla 1,0.

Eelnõu punktis 5 sätestatu kohaselt peab avaliku sektori põllumajandusettevõtja toetuse taotlemisel vastama järgmistele nõuetele:

- taotlejal ei ole riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ja maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas;
- taotleja ei ole saanud ega taotle samal ajal sama kulu kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi;
- taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega pankrotiseaduse kohaselt nimetatud ajutist pankrotihaldurit või kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti.

Eelnõu punktidega 6, 7 ja 22 sätestatakse, et avaliku sektori põllumajandusettevõtja peab tagama oma tegevuse kestvuse ja kasutama investeeringuobjekti sihipäraselt vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksest. Avaliku sektori põllumajandusettevõtjal on nimetatud periood pikem võrreldes mikroettevõtjast äriühingutega (mikroettevõtjast äriühingute investeeringuobjekti sihipärase kasutamise periood on kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksest), kuna tegemist on riigi valitseva mõju all oleva isikuga ning nimetatud isikuid loetakse suurettevõteteks komisjoni soovitusel (EL) nr 361/2003, mis käsitleb mikroettevõtete ning väikeettevõtete ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust, lisa tähenduses. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), artikkel 71 lõike 1 viimase jaotise kohaselt on võimalik eelnevalt nimetatud perioodi lühendada vaid mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate korral.

Eelnõu punktis 8 olev muudatus on oma olemuselt normtehniline. Muudatusega tagatakse sarnaste sätete samane sõnastus.

Eelnõu punktides 9–11 täpsustatakse toetatavate tegevuste sätteid avaliku sektori põllumajandusettevõtja puhul. **Eelnõu punkti 9** kohaselt ei saa avaliku sektori põllumajandusettevõtja taotleda toetust rändkaupluse soetamiseks, kuna see ei ole abikõlblik komisjoni määruse nr 651/2014 artikli 53 kohaselt. **Eelnõu punkti 11** kohaselt on avaliku sektori põllumajandusettevõtjale antav toetus kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antav riigiabi komisjoni määruse nr 651/2014 artikli 53 tähenduses ning sellele kohaldatakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud. Kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antav abi on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 tähenduses siseturuga kokkusobiv ja vabastatakse aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teavitamiskohustusest, kui täidetud on komisjoni määruse nr 651/2014 artiklis 53 ja I peatükis sätestatud tingimused. Avaliku sektori põllumajandusettevõtja puhul antakse riigiabi artikkel 53 lõike 2 punktides a ja b sätestatud kultuuriga seotud eesmärkide ja tegevuste jaoks. Meetme 6.4 raames antav toetus on investeerimisabi, mistõttu avaliku sektori põllumajandusettevõtjale antav riigiabi on artikli 53 lõike 3 punktis a nimetatud investeerimisabi, sealhulgas abi kultuuritaristu rajamiseks või uuendamiseks. Vastavalt artikli 53 lõikele 4 on investeerimisabi puhul abikõlblikud kulud materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse tehtud investeeringute kulud. Avaliku sektori põllumajandusettevõtja puhul antakse investeerimisabi komisjoni määruse nr 651/2014 artikli 53 lõike 4 punktide a ja c kohta. Kui avaliku sektori põllumajandusettevõtjale antakse investeerimisabi eelpool nimetatud punkti c alusel, siis on toetatavaks tegevuseks materiaalse kultuuripärandi restaureerimise ja taastamise kulud.

Eelnõu punktidega 12, 17, 18 esimese sättega ja punktiga 26 sätestatakse nõuded avaliku sektori põllumajandusettevõtja hinnapakumustele. Avaliku sektori põllumajandusettevõtjale ei kehti kehtivas määruses sätestatud nõuded investeeringuobjekti hinnapakumiste kohta, kuna avaliku sektori põllumajandusettevõtja on hankija riigihangete seaduse § 5 tähenduses. See tähendab, et avaliku sektori põllumajandusettevõtja peab teostama hanke riigihangete seaduse alusel kehtestatud korras. Avaliku sektori põllumajandusettevõtja peab üldjuhul hanke läbi viima riigihangete registris. Avaliku sektori põllumajandusettevõtja peab olema saanud sõltumata kavandatud tegevuse maksumusest vähemalt ühe pakkumise. Toetuse taotlemisel tuleb esitada edukaks tunnistatud hinnapakumise ära kiri, kui hange on läbi viidud enne toetustaotluse esitamist. Kui hanget enne taotluse esitamist läbi viidud ei ole, siis esitab avaliku sektori põllumajandusettevõtja taotlemisel kulude kalkulatsiooni ja hanke läbiviimist tõendavad dokumendid koos esimese maksetaotlusega. Kui hankedokumendid on kättesaadavad riigihangete registri, ei pea taotleja dokumente esitama.

Eelnõu punktiga 13 sõnastatakse paragrahv, mis sätestab toetuse määra ja suuruse uuesti. Muudatusega paragrahvi olemasolev sisu ei muutu. Muudatusega sätestatakse avaliku sektori põllumajandusettevõtja maksimaalne toetuse määr ja suurus. Avaliku sektori põllumajandusettevõtjale antakse toetust kuni 100% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest (muudele mikroettevõtjast põllumajandustootjatele kuni 50% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest), kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 2 punkti 1 alapunkti d kohaselt on toetuse määr tegevusele ettenähtud avaliku sektori rahastamisosaluse määr ning riigi poolt finantseeritud juriidiliste isikute puhul loetakse igasugune riigieelarvest saadud makse ja riigilt saadud varade kasutamisel saadud tulu avaliku sektori rahastamiseks. Eelnevast tulenevalt ei saa eeldada, et avaliku sektori põllumajandusettevõtjal on võimalik investeeringu tegemisel panustada osalusega, mis ei ole avaliku sektori rahastus, mis aga ei välista seda, et lisaks toetusele kasutatakse ka muid vahendeid.

Vastavalt ELÜPSi § 82 lõike 1 punktile 2 rakendatakse avaliku sektori põllumajandusettevõtja puhul (nagu ka teiste toetuse saajate puhul) maaelu arengu toetuse väljamaksmist enne kulutuste tegemist tagatist nõudmata, kui töö või teenus on lõpetatud või vara on üle antud ning toetuse saaja on selle vastu võtnud ja selle eest tasunud vähemalt omafinantseeringuga võrdse summa ning kui toetuse saaja on piisavalt usaldusväärne. Vastav kord on kehtestatud määruse nr 25 §-s 19.

Avaliku sektori põllumajandusettevõtja maksimaalne toetuse suurus on 3 000 000 eurot arengukava programmiperioodil kokku. Avaliku sektori põllumajandusettevõtja toetuse maksimaalne suurus on võrreldes muude toetuse saajatega suurem, kuna nimetatud sihtgrupi tegevusega eeldame, et kaasneb laiem ja pikaajalisem mõju valdkonnale ning avalikkusele. Soovime sihtgrupi laiendamise ja antud sihtgrupile võimaldatud suurema maksimaalse toetuse summaga luua eeldused, et toetust saanud avaliku sektori põllumajandusettevõtjate tegevuse tulemusena tekib maapiirkonda olulisi turismisihtpunkte, mis toimivad katalüsaatorina elavdades piirkonna majandustegevust ning soodustades töökohtade loomist.

Ühte kontserni kuuluvad ettevõtjad või konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses valitseva mõju kaudu üksteisega seotud ettevõtjad ei saa taotleda toetust kokku arengukava programmiperioodil rohkem kui 150 000 eurot. Kui kontserni kuulub avaliku sektori põllumajandusettevõtja või on konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses valitseva mõju kaudu üksteisega seotud avaliku sektori põllumajandusettevõtjad või avaliku sektori põllumajandusettevõtja ja ettevõtja, siis ei saa nimetatud ettevõtjad taotleda toetust kokku arengukava programmiperioodil rohkem kui 3 000 000 eurot.

Avaliku sektori põllumajandusettevõtja puhul peab investeringuteks ettenähtud abi vastama komisjoni määruse nr 651/2014 artiklis 53 lõikes 6, artiklis 2 lõikes 39 ja artiklis 2 lõikes 142 sätestatule ega tohi ületada abikõlblike kulude ja investeringu diskonteeritud puhastulu ehk tegevuskasumi vahet, kus on arvesse võetud asjaomasel perioodil saada lubatud mõistlik kasum. Mõistlikuks kasumiks loetakse igal juhul kapitali tasuvuse määra (ROIC), mis ei ületa asjaomast vahetustehingute intressimäära (*swap rate*) pluss 100 baaspunkti (1%). Nimetatud näitaja kohta avaldab Euroopa Komisjon teavet oma veebilehel: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/swap_rates_en.html.

Diskonteeritud puhastulu arvutatakse vastavalt määruse (EÜ) 480/2014 artiklis 15 kirjeldatud meetodile konkreetse sektori jaoks kohaldatud viiteperioodi jaoks, mis on sätestatud määruse (EÜ) 480/2014 I lisas. Eestis on soovitatav kasutada finantsdiskontomäära 4%.

Diskonteeritud puhastulu arvutamisel vajadusel kasutatav investeringu jääkväärtus leitakse vastavalt määruse (EÜ) 480/2014 artiklis 18 kirjeldatud meetodile.

Kokkuvõtlikult tähendab see, et avaliku sektori põllumajandusettevõtja puhul sõltub saadava toetuse suurus nii planeeritava investeringu suuruselt kui ka investeringu kasuliku eluea jooksul kavandatavast puhastulust.

Eelnõu punktides 14, 16, 23 ja 24 tehtavad muudatused on oma olemuselt normitehnilised. **Punktides 14 ja 16** sätestatud muudatuste vajalikkus on seotud avaliku sektori põllumajandusettevõtjate lisandumisega meetme sihtgruppi. **Eelnõu punktides 23 ja 24** tehtavate muudatuste tegemise vajadus tuleneb uute hindamiskriteeriumite lisandumisest ning seetõttu viidete muutumisest.

Punktis 15 sätestatud muudatusega seatakse avaliku sektori põllumajandusettevõtjale kohustus toetuse taotlemisel avaldusel märkida, et ta on avaliku sektori põllumajandusettevõtja. Nimetatud märkimine on vajalik, kuna avaliku sektori põllumajandusettevõtjal on tema eripäradest tulenevalt ka toetuse taotlemisel mitmeid erisusi.

Eelnõu punkti 18 teises sättes nimetatud investeeringu diskonteeritud puhastulu prognoos esitatakse PRIAle toetuse taotlemisel. Prognoos tuleb koostada taotluses kavandatud investeeringu kohta. Investeeringu puhastulu ehk tegevuskasumi määratlemise alused on toodud komisjoni määruse nr 651/2014 artiklis 53 lõikes 6, artiklis 2 lõikes 39 ja artiklis 2 lõikes 142.

Finantsprognoos tuleb koostada aastate kohta, mil taotleja kavandab investeeringuobjekti oma majandustegevuses kasutada – investeeringuobjekti majanduslikult kasulik eluiga. Tegemist on ajaga, mil materiaalse ja immateriaalse põhivara objektide soetusmaksumus amortiseeritakse üldjuhul kuluks. Avaliku sektori asutustel reguleerib materiaalse ja immateriaalse põhivara objektide soetusmaksumus amortiseerimist “Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi” § 42¹. Avaliku sektori põllumajandusettevõtja määrab investeeringuobjektide majanduslikult kasuliku eluea oma raamatupidamise juhendis. Finantsprognoos koostatakse ajavahemiku, arvates taotluse esitamisele vahetult järgnevast majandusaastast kuni majandusaastani, mil lõppeb investeeringuobjekti, millel on pikim majanduslikult kasulik eluiga, kohta.

Eelnõu punktis 19 oleva muudatusega täpsustatakse eelnõu lisa olevaid hindamiskriteeriumite viiteid seoses uute kriteeriumite lisandumisega ning määratletakse, milliste hindamiskriteeriumite alusel hinnatakse avaliku sektori põllumajandusettevõtjat. Avaliku sektori põllumajandusettevõtjal on võimalik hindepunkte saada vaid sotsiaalse mõõtme eest, kuna nimetatud isikutel ei ole senise tegevusaja nõuet. Samuti ei ole avaliku sektori põllumajandusettevõtjal võimalik hindepunkte saada keskkonna kriteeriumite eest, sest tal on võimalik toetust saada vaid juhul, kui investeeringuobjekt on seotud muuseumide tegevusega. Avaliku sektori põllumajandusettevõtja taotlust hinnatakse koos teiste põllumajandustootjate taotlustega ning seatakse ühtsesse paremusjärjestusse.

Eelnõu punktiga 20 sätestatakse avaliku sektori põllumajandusettevõtja minimaalne hindepunktide summa. Sõltumata asjaolust, et hindamiskriteeriumite alusel hindepunktide maksimumpunktid suurenevad, lävendeid enne kolmandat vooru ei muudeta, et minimaliseerida kõiki toetuse taotlejaid mõjutavate muudatuste tegemist käesoleva määruse muudatusega.

Eelnõu punktiga 21 lisatakse avaliku sektori põllumajandusettevõtjale ehk isikutele, kellel on võimalik toetust taotleda suuremas summas kui 150 000 eurot, lävend enam kui 150 000 euro ulatuses toetuse saamiseks. See tähendab, et kui avaliku sektori põllumajandusettevõtja soovib toetust saada enam kui 150 000 euro ulatuses, siis peab ta taotlus saama hindamisel vähemalt 55 hindepunkti (mis on vähemalt 67% ehk 2/3 maksimaalsetest hindepunktidest). Kui avaliku sektori põllumajandusettevõtja taotleb toetust 150 000 eurot või vähem, siis peab ta taotlus saama vähemalt 17 hindepunkti. Muudatuse eesmärk on tagada, et enam kui 150 000 euro ulatuses on võimalik toetust saada vaid neil avaliku sektori põllumajandusettevõtjal, kelle tegevuse mõju meetme eesmärkide saavutamisele on hindamiskriteeriumite alusel suur.

¹ Kätesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/128102016012?leiaKehtiv>, 25.10.2017

Eelnõu punktiga 25 lisatakse neile toetuse saajatele, kes said taotluste hindamisel eelistuse muinsuskaitseeaduse tähenduses kultuurimälestise konserveerimiseks, restaureerimiseks või ehitamiseks kavandatud investeeringu eest, kohustus tagada, et nimetatud investeeringu osakaal koguinvesteeringu maksumuses oleks pärast kavandatud tegevuse elluviimist enam kui 50,00 protsenti. Nimetatud kohustuse eesmärk on tagada, et taotluses kavandatud tegevus viiakse ellu algselt kavandatud mahus. Sama punktiga lisatakse ka kohustus neile toetuse saajatele, kes said taotluste hindamisel eelistuse ohustatud tõugu veiste või hobuste pidamise eest. Nimetatud isikud võtavad sellega kohustuse pidada ohustatud tõugu hobuseid või veiseid sihipärase kasutamise perioodi lõpuni.

Lisaks lisatakse avaliku sektori põllumajandusettevõtjatele komisjoni määruse nr 651/2014 artikkel 53 lõike 4 punktist a tulenev kohustus, kuna avaliku sektori põllumajandusettevõtjale antav toetus on kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antav riigiabi. See tähendab, et kui avaliku sektori põllumajandusettevõtja puhul antakse toetust taristu rajamiseks, uuendamiseks, konserveerimiseks või parandamiseks, siis peab toetust saanud avaliku sektori põllumajandusettevõtja kasutama toetusega korrastatud taristut vähemalt 80% ajast või vähemalt 80% ulatuses taristu pindalast kultuurilistel eesmärkidel ning seda kogu vastava objekti kasuliku eluea jooksul.

Eelnõu punktiga 27 täiendatakse kehtiva määruse rakendussätteid lõikega, mis puudutab 2018. a esimeses taotlusvoorus taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastate vaatlemist. Nimetatud lõiked kehtivad vaid nimetatud taotlusvoorus. Erisus on tehtud tulenevalt asjaolust, et 2018. a esimene taotlusvoor on kavandatud nimetatud aasta esimesse poelde, mil ei ole enamikel toetuse taotlejatel taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta aruande esitamise tähtaeg veel möödunud. Järgnev tabel kajastab 2018. a esimeses voorus majandusaasta aruannete vaatlemist äriühingute korral.

Tabel. 2018. a esimeses taotlusvoorus äriühingust taotlejate majandusaasta aruannete vaatlemine

Toetuse taotleja taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta lõpp	Kas taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta aruande esitamise tähtaeg on möödunud?	Kas taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta aruanne on esitatud äriregistrile?	Majandusaasta aruanded, mida vaadeldakse toetuse taotlemisel
Majandusaasta lõppes 2017. aastal <u>rohkem</u> kui kuus kuud enne taotlusvooru	JAH	JAH	2016. a ja 2017. a majandusaasta aruanded
	JAH	EI	Kehtiva määruse § 2 lõike 2 punkti 8 alusel ei vasta taotleja toetuse saamiseks kehtestatud nõuetele
Majandusaasta lõppes 2017. aastal <u>vähem</u> kui kuus	EI	JAH	2016. a ja 2017. a majandusaasta aruanded

kuud enne taotlusvooru (k.a 31.12.2017)	EI	EI	2015. a ja 2016. a majandusaasta aruanded
Majandusaasta lõppes 2018. aastal	EI	JAH	2016. a ja 2017. a majandusaasta aruanded
	EI	EI	2015. a ja 2016. a majandusaasta aruanded

Eelnõu punktiga 27 täiendatakse kehtiva määruse rakendussätteid lõikega, mis kehtestab 2018. aasta taotluste esitamise esimesel tähtajal vastuvõetud taotluse kohta otsuste tegemiseks ajaks 100 tööpäeva arvates taotluse esitamise tähtpäevast. Erisus on tehtud tulenevalt asjaolust, et esiteks jääb 2018. a esimese taotlusvooru raames esitatud taotluste menetlemine kalendrikuudele, kus rakendusüksusel on keskmisest suurem menetluskoormus ning teiseks on prognoositav taotluste hulk 2018. aasta esimeses vóorus suurem võrreldes varasemaga põhjusel, viimasest taotlusvoorst on möödas rohkem kui üks kalendriaasta.

Eelnõu punktiga 28 kehtestatakse määruse lisa uues sõnastuses. Võrreldes kehtiva määrusega on täpsustatud lisapunkte andvat püsiasutusega väikesaarte loetelu. Kuna alates 1. jaanuarist 2018 muutusid väikesaarte määratlemise alused, siis edaspidi on määratletud väikesaared viitega vastavasisulisele Vabariigi Valitsuse määrusele. Vabariigi valitsus vaatab väikesaarte loetelu üle korra aastas (aasta alguse seisuga). Kehtiva nimistu alusel on väikesaared Abruka, Aegna, Kihnu, Kesselaid, Kõinastu, Manija, Naissaar, Osmussaar, Piirissaar, Prangli, Ruhnu, Vilsandi, Vormsi ja Väike-Pakri. Võrreldes kehtiva määrusega on väikesaarte nimistust välja arvatud Kõinastu ja lisandunud Väike-Pakri. Aegna, Naissaare ja Prangli territooriumil tehtavad investeeringud ei ole abikõlblikud, kuna tegemist on saartega, mis ei kuulu MAKi tähenduses maapiirkonda (paiknevad Tallinnas või sellega vahetult piirnevas kohalikus omavalitsuses).

Muudatusega lisandub kolm uut hindamiskriteeriumit, millest vaid üks rakendub ka mittepõllumajandusliku tegevusega tegelevatele mikroettevõtjatele (järgnevas loetelus viimane). Lisanduvad hindamiskriteeriumid on:

- põllumajandustootja või avaliku sektori põllumajandusettevõtja puhul taotleja, kes tegeleb ohustatud tõugu loomade kasvatamisega;
- põllumajandustootja või avaliku sektori põllumajandusettevõtja, kes loob sotsiaalmajanduslikku lisandväärtust kultuuripärandi säilitamise kaudu;
- taotleja, kes loob sotsiaalmajanduslikku lisandväärtust kultuuripärandi näitamise kaudu.

Käesoleva muudatusega soovime toetuse andmisel eelistada selliseid avaliku sektori põllumajandusettevõtjaid, kes tegelevad põllumajandusliku kultuuripärandi säilitamisega võimalikult mitmekülgset. Näiteks võiks tegevusalaks olla museaalide kogumine, säilitamine ja uurimine; museaalide hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel kasutamine; erinevate ajalooliste viljelusviiside tutvustamine, maaelu propageerimine ja ohustatud tõugu põllumajandusloomade kasvatamine.

Kriteeriumi “Põllumajandustootja või avaliku sektori põllumajandusettevõtja puhul taotleja, kes tegeleb ohustatud tõugu loomade kasvatamisega” alusel saavad eelistuse põllumajandustootjad ja avaliku sektori põllumajandusettevõtjad, kui nad on vähemalt kuue eesti hobuse, eesti raskeveohobuse või tori hobuse omanikud või vähemalt kuue eesti maatõugu veise pidajad või on taotlejal kohustus ohustatud tõugu looma pidamise toetuse alusel. Eelistuse

saamiseks peab taotleja pidama või omama vähemalt kuut ohustatud tõugu looma (veist või hobust). See tähendab, et kui taotlejal on näiteks kolm ohustatud tõugu hobust ja kolm ohustatud tõugu veist, siis nimetatud loomade arv liidetakse. Ohustatud tõugu põllumajandusloomade nimekiri on sätestatud põllumajandusministri 8. detsembri 2005. a määrusega nr 118 "Põllumajandusloomade ohustatud tõugude loetelu". Eelnevast tulenevalt saavad taotlejad nimetatud kriteeriumi alusel eelistuse, kui nad vastavad vähemalt ühele järgnevatest nõuetest:

- omab kohustust ohustatud tõugu looma pidamise toetuse alusel (kohustus võib olla nii hobuse, veise kui vuti pidamiseks);
- omab vähemalt kuut ohustatud tõugu hobust (kõik nimetatud kuus hobust ei pea olema ühest ja samast ohustatud hobusetõust);
- peab vähemalt kuut eesti maatõugu veist.

Maksimumpunktid saab taotleja, kes omab vähemalt 25 ohustatud tõugu veist või hobust. Kui põllumajandustootja või avaliku sektori põllumajandusettevõtja saab nimetatud kriteeriumi alusel taotluste hindamisel eelistuse, siis võtab ta kohustuse pidada järgnevad vähemalt kolm aastat, arvates viimase toetusosa väljamaksest, ohustatud tõugu loomi arvul, mille alusel ta eelistuse sai. Maksimaalselt on võimalik võtta kohustus 25 ohustatud tõugu looma pidamiseks. Kui taotlejal on põllumajandusloomade registri andmetel 20 eesti raskeveohobust, siis ta võtab kohustuse pidada vähemalt 18 ohustatud tõugu looma, kuna 18 on minimaalne väärtus vahemikus, mille alusel eelistus saadi. Avaliku sektori põllumajandusettevõtja võtab hindamisel nimetatud kriteeriumi alusel eelistuse saamise korral vastava kohustuse järgnevas viieks aastaks arvates viimase toetusosa väljamaksest.

Vähemalt nõutud arvul hobuste omamine või veiste pidamine peab kajastuma põllumajandusloomade registris taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu viimase päeva seisuga.

Eestis on 4. aprilli 2017 seisuga kokku 356 eesti maatõugu veise kasvatajat, kellest 42% kasvatab vaid üht maatõugu veist. 17% eesti maatõugu veise kasvatajatest kasvatab rohkem kui viit maatõugu veist.

Põllumajandusloomade registri andmetel oli Eestis 2015. aastal 980 hobuste pidamiseks kasutatavat loomakasvatushoonet. Äriregistri andmetel omab 6. juuli 2017. a seisuga Eestis hobusekasvatuse ja muude hobuslaste kasvatuse tegevusalal (justiitsministri 28. detsembri 2005. a määruse nr 59 „Kohtule dokumentide esitamise kord” lisas 16 „Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (EMTAK)” (edaspidi *EMTAK 2008*) kood 01431) kehtivat registreeringut 81 osauhingut, 58 füüsilisest isikust ettevõtjat, 1 tulundusühistu ja 1 usaldusühing. Kuna kõik nimetatud tegevusalal registreeritud ettevõtjad ei tegele ohustatud tõugu hobuste kasvatamisega, siis tuleb eeldada, et tegelik potentsiaalse eelistuse saajate ring on väiksem.

2017. a juuni lõpu seisuga on PRIA registri andmetel kokku 75 ehitist, mille kasutusvaldkonnaks on märgitud "vutid" või "muud kodulinnud". Jõudluskontrollis on 7 vutifarmi, millest viies on enam kui 350 vutti. "Ohustatud tõugu looma pidamise toetust" on võimalik saada vutikasvatajatel, kes peavad aasta keskmisena vähemalt 350 eesti vutti.

Ohustatud tõugu loomade kasvatajate eelistamise eesmärk tagada põllumajandusliku kultuuripärandi säilimine läbi nende isikute majandustegevuse mitmekesistamiseks paremate võimaluste loomise.

Kriteeriumi “Põllumajandustootja või avaliku sektori põllumajandusettevõtja, kes loob sotsiaalmajanduslikku lisandväärtust läbi kultuuripärandi säilitamise” alusel saavad eelistuse põllumajandustootjad või avaliku sektori põllumajandusettevõtjad, kelle kavandatud investeeringust enam kui 50% moodustab investeering muinsuskaitseaduse tähenduses kultuurimälestise konserveerimiseks, restaureerimiseks või ehitamiseks. Ehitise konserveerimine ja restaureerimine on ehitusseadustiku mõistes ehitamine. Kultuurimälestise konserveerimiseks, restaureerimiseks või ehitamiseks tehtud kuludeks loetakse kehtiva määruse § 4 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevuse kulud. Toetusega rekonstrueeritav kultuurimälestis peab olema kantud kultuurimälestiste riiklikkusse registrisse (<https://register.muinas.ee/public.php>). Kui toetuse saaja saab nimetatud eelistuse, siis ta võtab kohustuse tagada, et peale tegevuse elluviimist moodustab investeering muinsuskaitseaduse tähenduses kultuurimälestise konserveerimiseks, restaureerimiseks või ehitamiseks enam kui 50% kogu investeeringust.

Kriteeriumi “Taotleja, kes loob sotsiaalmajanduslikku lisandväärtust läbi kultuuripärandi näitamise” alusel saab eelistuse taotleja:

- kes on muuseumiseaduse tähenduses riigi sihtasutuse muuseum;
- kelle EMTAK 2008 jao R alajakku 9102 liigitatava muuseumide tegevusala müügitulu moodustab üle 50,00 protsendi tema kogu müügitulust;
- kelle kavandatav investeering tehakse muinsuskaitseaduse tähenduses kultuurimälestise konserveerimiseks, restaureerimiseks või ehitamiseks ning kavandatud majandustegevusega kaasneb nimetatud investeeringuobjekti avamine külastamiseks avalikkusele.

Muuseumide tegevusala müügituluks loetakse EMTAK 2008 tähenduses muuseumide tegevus, mis on kunsti-, juveeli-, mööbli-, kostüümi-, keraamika-, hõbeda-, loodus-, teadus-, tehnoloogia-, ajaloo-, maja- ja vabaõhumuuseumide tegevus. Siia alla loetakse ka muude spetsialiseeritud muuseumide tegevus. Nimetatud müügitulu olemasolu vaadeldakse toetuse taotleja taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta aruande alusel.

Taotlejad, kes saavad eelistuse kriteeriumi “Põllumajandustootja või avaliku sektori põllumajandusettevõtja, kes loob sotsiaalmajanduslikku lisandväärtust läbi kultuuripärandi säilitamise” alusel, ei saa eelistust kriteeriumi “Taotleja, kes loob sotsiaalmajanduslikku lisandväärtust läbi kultuuripärandi näitamise” alusel, kui tegemist ei ole riigi sihtasutuse muuseumi või taotlejaga, kelle muuseumide tegevusala müügitulu moodustab piisava osakaalu ta kogumüügitulust. Taotleja ei saa sel juhul eelistust kultuuripärandi näitamise eest, kuna ta on saanud samasisulise eelistuse kultuuripärandi säilitamise kriteeriumi alusel. Investeeringuobjekti avatus külastamiseks avalikkusele on tagatud, kui toetuse saaja pakub teenust, mille raames klientidel on teenuse osutamise ajal vaba juurdepääs investeeringuobjektile.

Taotleja, kes saab eelistuse selle eest, et loob sotsiaalmajanduslikku lisandväärtust kultuuripärandi näitamise kaudu saab lisapunktid kui tegemist on põllu- ja maamajanduse valdkonna riigi sihtasutuse muuseumiga. Nimetatud sihtasutuse tegevuse eesmärk peab olema seotud põllumajanduse või muu maaettevõtlusega seotud ajaloo säilitamisega. Põllumajanduseks loetakse majandusharu, mis tegeleb mulla harimise ning toidu ja loomasööda tootmisega sh loomakasvatus ja taimikasvatus. Maamajanduseks loetakse maapiirkondadele iseloomulikud majandusharud (näiteks metsandus, puidutööstus, jahindus, maaturism, kalandus).

Võrreldes teiste taotlejate taotluste hindamisega erineb avaliku sektori põllumajandusettevõtja taotluse hindamine asjaoluga, et tema taotlusele hindamiskriteeriumite alusel antud hindepunktid korrutatakse tasakaalustuskoeffitsiendiga 1.52, et tagada hindepunktide võrreldavus põllumajandustootjate ja avaliku sektori põllumajandusettevõtjate vahel. Nimetatud hindepunktide andmise võrreldavus on vaja tagada, kuna põllumajandustootjate ja avaliku sektori põllumajandusettevõtjate taotluste paremusjärjestuse koostamisel ühtses pingereas rakendatakse erinevat hulka hindamiskriteeriumeid. Tasakaalustuskoeffitsient on põllumajandustootjate ja avaliku sektori põllumajandusettevõtjate taotlusele hindamiskriteeriumite alusel antavate maksimaalsete hindepunktide jagatis. Kuna põllumajandusettevõtjast avaliku sektori asutuse hindepunktid korrutatakse läbi tasakaalustuskoeffitsiendiga, mis on toodud sajandiku täpsusega, siis ümardatakse ka temale antud lõplikud hindepunktid sajandiktäpsusega kasutades lõikamiseetodit. Avaliku sektori põllumajandusettevõtja maksimaalne hindepunktide arv peale tasakaalustuskoeffitsiendiga korrutamist on 82,00 ehk võrdne põllumajandustootjate maksimaalse punktisummaga. Järgnevalt on toodud kaks näidet avaliku sektori põllumajandusettevõtja hindepunktide arvutamise kohta:

- taotleja sai taotluste hindamisel hindamiskriteeriumite alusel 31 hindepunkti (enne tasakaalustuskoeffitsiendiga korrutamist). Kokku saab taotleja sel juhul taotluste hindamisel $31 \times 1,52 = 47,12$ punkti.;
- taotleja sai taotluste hindamisel hindamiskriteeriumite alusel 54 hindepunkti (enne tasakaalustuskoeffitsiendiga korrutamist) ehk maksimaalse hindepunktide summa. Tasakaalustuskoeffitsiendiga läbi korrutades oleks taotleja punktisumma $54 \times 1,52 = 82,08$ punkti, kuid kuna antud summa on suurem kui 82,00, siis tema taotlusele antavaks maksimaalseks punktisummaks on ikka 82,00.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), komisjoni määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78), komisjoni määrus (EL) 2017/1084, millega muudetakse määrust (EL) nr 651/2014 sadama- ja lennujaamataristule antava abi, kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antavast abist teavitamise künnise, spordi- ja mitmeotstarbelise vaba aja veetmise taristule antava abi ja äärepoolseimaid piirkondi käsitlevate regionaalse tegevusabi kavade osas ning millega muudetakse määrust (EL) nr 702/2014 abikõlblike kulude arvutamise osas (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 156, 20.06.2017, lk 1–18), komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1-8) ning komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas (ELT L 181, 20.06.2014, lk 48–73).

Eelnõus nimetatud Euroopa Liidu õigusaktidega saab tutvuda internetis Euroopa Liidu õigusaktide andmebaasis aadressil <http://europa.eu.int/eur-lex>.

4. Määruse mõjud

Määruse muudatus suurendab meetme sihtgruppi, andes võimaluse toetust taotlelda avaliku sektori ettevõtjatel, kes tegelevad põllumajandusliku tegevusega. Erasektori toetuse taotlejaid mõjutavad peamiselt taotluste hindamisel tehtavad muudatused.

Eesti riigil on osalus (märts 2017. a seisuga) 32 äriühingus ning neis töötab ligi 15 000 inimest. Ministeriumite ja Riigikantselei valitsemisalas on 49 sihtasutust, sh Maaeluministeriumi haldusalas kaks. Riik kuulub 121 mittetulundusühingusse. Kuna kõik siin loetletud isikud ei ole riigi valitseva mõju all või ei ole põllumajandustootjad, siis mõju meetme 6.4 sihtgrupi laiendamisele võib hinnata minimaalseks. Kuna avaliku sektori põllumajandusettevõtjaid hinnatakse koos muude põllumajandusettevõtjatega, siis neile ei ole eraldatud eraldiseisvat osa meetme kogueelarvest. Arvestades võimaliku sihtgrupi suurust eeldame, et avaliku sektori põllumajandusettevõtjatele antav toetus ei moodusta enam kui 10% meetme kogueelarvest.

Meetme sihtgrupi laiendamisel on positiivne mõju maapiirkondade arengule, kuna sihtgrupi laiendamine annab täiendava võimaluse panustada maapiirkondade kestliku arengu tagamisse. Nimetatud muudatust tegemata jätkaks riik kasutamata ühe võimaluse maapiirkonna arengu soodustamisel.

Selleks, et Ida-Virumaa ettevõtjate huvi maapiirkonda investeringute tegemisel suurendada, analüüsib Maaeluministerium koostöös sotsiaalpartneritega vajadust tõhustada piirkonnas Maaelu arengukava meetmete rakendamise seotud teavitustegevust.

Meetme sihtgrupi laiendamine soodustab avaliku sektori põllumajandustootjate investeerimisvõimekuse paranemist, kuid teisest küljest suurendab konkurentsi meetme vahenditele. Suurem konkurents vähendab taotlejate võimalust toetust saada, kuid samas tagab, et toetust saavad üksnes need projektid, mis enam panustavad hindamiskriteeriumitest tulenevalt meetme eesmärkide saavutamisse. Avaliku sektori põllumajandusettevõtjate taotlusi hinnatakse koos põllumajandustootjate taotlustega.

Hindamiskriteeriumite alusel paraneb edaspidi võimalus toetust saada ettevõtjatel, kes tegelevad:

- ohustatud tõugu loomade kasvatamisega;
- põllumajandusliku kultuuripärandi säilitamisega;
- kultuuripärandi näitamisega.

Esimesed kaks eelistust mõjutavad vaid põllumajandustootjaid ja avaliku sektori põllumajandusettevõtjaid. Viimane nimetatud eelistus mõjutab kõiki taotlejaid. Nimetatud eelistuste lisamine annab täiendavad võimalused investeringute tegemiseks ettevõtjatele, kes tegelevad põllumajandusliku kultuuripärandi säilitamise ja näitamisega. Eelistused soodustavad põllumajanduslike kultuurimälestiste kasutuselevõttu ja korrastamist.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Maapiirkonnas majandustegevuse mitmekesistamise investeringutoetust rahastatakse 78% ulatuses EAFRD-st ning 22% ulatuses Eesti riigi riigieelarvest. Arengukava meetme 6.4

koguelarve on 57 miljonit eurot, millest Euroopa Liidu osa on 44,46 miljonit eurot ja Eesti riigi kaasfinantseering 12,54 miljonit eurot. Kokku on meetme 6.4 raames toimunud kaks taotlusvooru, mille jooksul on määratud kokku 28,3 miljonit eurot toetust (49,7% kogu eelarvest).

Määruse rakendamisega kulusid ega tulusid ei lisandu.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile, Kultuuriministeriumile ning Rahandusministeriumile eelnõude infosüsteemi EIS kaudu ning arvamuse esitamiseks arengukava seirekomisjoni liikmetele. Eelnõu koostati koostöös PRIAga.

Kultuuriministerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011.a määruse nr 10 "Vabariigi Valitsuse reglement" § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud ega jätnud seda ka põhjendamatult kooskõlastamata, mistõttu loetakse eelnõu kooskõlastatuks. Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Rahandusministerium kooskõlastas eelnõu peale täienduste tegemist.

Eelnõu osas tegid tähelepanekuid ka MTÜ Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon, Eestimaa Talupidajate Keskliit ning Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda. Kõik nimetatud ettepanekud ja nende märkustega arvestamine kajastub seletuskirjale lisatud ettepanekute arvestamise tabelis.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti
Kantsler